

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Mesteri képzés
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológiai tanácsadás és beavatkozás

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Családi tanácsadás						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Batiz Enikő adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Batiz Enikő adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	4	2.6. Értékelés módja	Koll.	2.7 Tantárgy típusa	DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	48	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	24
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					35
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					35
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	84				
3.8 A félév össz-óraszámja	132				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Előadóterem, audió-vizuális berendezés
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Előadóterem, audió-vizuális berendezés

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	• A családi tanácsadás kérdéskörébe tartozó fogalmak, elméletek és alapszabványok megfelelő alkalmazása a szakmai kommunikációban • A családban megjelenő pszichológiai jelenségek magyarázata és értelmezése, a megfelelő alapfogalmak és elméletek alkalmazásával • A megadott könyvészet, illetve az egyénileg megkeresett szakmai információ minőségének felmérése és a használt fogalmak rangsorolása a családi tanácsadásra, az információk összekapcsolása és kiterjesztése a vizsgált családi probléma igényeinek megfelelően • A tények és elméletek megmagyarázása és értelmezése, alkalmazva a szakterülethez tartozó alapszabványokat, valamint az egyéni módon szerzett megfigyeléseket és adatokat • A családi tanácsadásban alkalmazott felmérésekre jellemző (egyéni, csoportos és szervezeti) fogalmak, módszerek és sajátos eszközök szakmai közlésben való megfelelő használata • A családi tanácsadásban alkalmazott beavatkozási, tanácsadási módok, módszerek, eljárások elsajátítása és megfelelő alkalmazása
Transzverzális kompetenciák	• A deontológiai és etikai szabályoknak megfelelő tevékenység kifejtésére irányuló képesség kialakítása • A deontológiai és etikai szabályoknak megfelelő kommunikációs stílusoknak és a specifikus helyzetek által megkövetelt és előírt viselkedési mintázatoknak elsajátítása és gyakorlati alkalmazása • Hatékony munkamódszerek alkalmazása inter-, transz- és multi-diszciplináris csoportban, illetve különböző hierarchiai szinteken • Az önfejlesztési szükségletek felismerése, a helyzetek és kontextusok által megkövetelt állandó szakmai továbbképzési lehetőségek és alternatívák keresése, szakmai továbbképzésre irányuló befektetések keresése : projektírás, publikálási lehetőségek, kutatási projekteknél való részvétel, publikálás

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	• A családi tanácsadás területéhez tartozó fogalmak, elméletek és alapvető módszerek ismerete és megértése; ezeknek megfelelő használata a szakmai közlésben • A családban előforduló, problémákat leíró, elsajátított ismereteknek, a családi rendszer területéhez tartozó különböző típusú fogalmaknak, helyzeteknek, folyamatoknak,

	tanácsadási terveknek, beavatkozásoknak a megtervezése, lebonyolítása és utánküvetése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• A családi tanácsadás, általánosan pedig a pszichológiai tanácsadás tárgykörébe tartozó fogalmak, elméletek és alapvető módszerek nyelvezetének, kommunikációs eszközeinek és viselkedésrepertoárjának megfelelő elsajátítása és hatékony alkalmazása • Családban, vagy családhoz kapcsolódó jelenségek magyarázata és értelmezése, a területhez tartozó fogalmak és alapvető elméletek és elméleti rendszerek megfelelő használata • A tanácsadásra általában és specifikusan a családi tanácsadásra jellemző elméletek, alapvonások, irányzatok, főbb paradigmák és módszertani irányzatok leírása, a családi szerkezetekben bekövetkezett paradigmaváltozások kritikus értelmezése • Az egyénileg gyűjtött kapcsolódó információk minőségének értékelése és a használt fogalmaknak alkalmazása, a család területére való kiterjesztése, kontextusba helyezése, megfelelő hierarchizálása • Családi rendszerre jellemző problémahelyzetek egyéni megoldása. Saját esetek gyakorlati elemzése, egyéni vagy megadott szempontok szerinti értelmezése, kritikus értékelése, beavatkozási stratégiák és alternatívák kidolgozása, kritikus vagy problematikus családi élet optimalizálásának kidolgozása

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a pszichológiai tanácsadás kérdéskörébe	bemutató, problematizálás, szintézis	
2. A rendszerszemlélet	bemutató, problematizálás, szintézis	
3. Az egészséges és patológiás családi rendszer	bemutató, problematizálás, szintézis	
4. Tanácsadási irányzatok	bemutató, problematizálás, szintézis	
5. Párkapcsolati és családi életciklusok, krízisek	bemutató, problematizálás, szintézis	
6. Kötődési és tárgykapcsolati modellek	bemutató, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
7. A családi kommunikáció elméleti megközelítései	bemutató, problematizálás, szintézis	
8. Szimbolikus kommunikáció, családi rítusok	bemutató, problematizálás, szintézis	

9. Kommunikációs zavarok- titok a családi rendszerben	bemutató, szintézis	
10. Kommunikáció a tanácsadásban: az első interjú	bemutató, problematizálás, szintézis	
11. Kommunikáció a tanácsadásban: a kérdés módja	bemutató, problematizálás, szintézis	
12. Diagnosztikai és tanácsadási eszközök	bemutató, problematizálás, szintézis	
13. Feladatok és problémamegoldás a tanácsadási folyamatban 1	bemutató, problematizálás, szintézis	
14. Feladatok és problémamegoldás a tanácsadási folyamatban 2	Szemléltető példa, problematizálás, szintézis	

Könyvészet

- Barker, P., Chang, J. (2013). *Basic Family Therapy*. Wiley-Blackwell
- Biró S., Komlósi P. (Szerk.) (2001). *Családterápiás olvasókönyv*. Budapest: ANIMULA Kiadó.
- Carr, A. (2006), *Family Therapy. Concepts, Process and Practice*, John Wiley & Sons Ltd, England
- Carter, J.M. (2008), Implementing School-Based Family Counseling: Strategies, activities and Process Considerations, *Int. Journal for School Basee Family Cpunseling*, vol. 1, nr. 1, august 2008, pp. 1-21
- Deal, R.L. (2002), *The Smart Step Family. 7 Stweps to a Healthy Family*, Bethany House Publishers, USA
- Komlósi P. (2008). *Családterápiák*. In: Szőnyi G., Füredi J. (Szerk). *A pszichoterápia tankönyve*. (354-375 o). Budapest: Medicina Kiadó.
- Kulcsár É. (szerk) (2009). *Tanácsadás és terápia*. ELTE Eötvös Kiadó.
- M.Nádasi, M. (2016), A megváltozott családok hatása a gyerekekre, *Gyermeknevelés*, 4. évf. , 2 szám, 35-47 o.
- McLeod, J. (2003). *An Introduction to Counselling. Third Edition*. Open University Press.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A tanácsadó kompetenciái	bemutató, beszélgetés, csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
Családi rendszerek felismerése és értelmezése	bemutató, beszélgetés, csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
Patológias családi rendszerek	fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	
Esetmegbeszélés a különböző irányzatok fényében	bemutató, beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	
Családi életciklusok beazonosítása és felismerése	Beszélgetés, bemutató, fogalmak tisztázása, egyéni tevékenységek, ismeretek szintézise	
Normatív krízisek a családban: a válás.	egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés, ismeretek szintézise	
Paranormatív krízisek: a gyászélmény	beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
Paranormatív krízisek: pszichoszomatikus zavarok a családban.	bemutató, fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	

A titkok hatása a családi működés-re- esetmegbeszélés. Alkoholfüggőség a családban.	bemutatás, egyéni és csoportos tevékenységek, ismeretek szintézise	
Tanácsadói készségek gyakorlása: az első interjú	beszélgetés, egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés	
Tanácsadói készségek gyakorlása: a kérdés módja	bemutatás, egyéni tevékenységek, irányított felfedezés	
Tanácsadói készségek gyakorlása: felmérés, alkalmazható eszközök.	egyéni és csoportos tevékenységek, irányított felfedezés	
Feladatok a tanácsadási folyamatban	bemutatás, fogalmak tisztázása, egyéni és csoportos tevékenységek	
A félév anyagának szintézise	bemutatás, ismeretek szintézise	

Könyvészet

- Barker, P., Chang, J. (2013). *Basic Family Therapy*. Wiley-Blackwell
- Biró S., Komlósi P. (Szerk.)(2001). *Családterápiás olvasókönyv*. Budapest: ANIMULA Kiadó.
- Biró S., Komlósi P. (Szerk.)(2001). *Családterápiás olvasókönyv*. Budapest: ANIMULA Kiadó.
- Carr, A. (2006), *Family Therapy. Concepts, Process and Practice*, John Wiley & Sons Ltd, England
- Carter, J.M. (2008), Implementing School-Based Family Counseling: Strategies, activities and Process Considerations, Int. Journal for School Basee Family Cpunseling, vol. 1, nr. 1, august 2008, pp. 1-21
- Deal, R.L. (2002), *The Smart Step Family. 7 Stweps to a Healthy Family*, Bethany House Publishers, USA
- Feuer M. (Szerk.) (2008). *A családsegítés elmélete és gyakorlata*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Komlósi P. (2008). Családterápiák. In: Szőnyi G., Füredi J. (Szerk). *A pszichoterápia tankönyve*. (354-375 o). Budapest: Medicina Kiadó.
- Komlósi P. (2008). Családterápiák. In: Szőnyi G., Füredi J. (Szerk). *A pszichoterápia tankönyve*. (354-375 o). Budapest: Medicina Kiadó.
- Kulcsár É. (szerk) (2009). *Tanácsadás és terápia*. ELTE Eötvös Kiadó.
- Lassú Zs., Glaubner A., Hajdú K., Kolosai N., Czigány, E. (2011). *Gyermekek mentálisan sérülékeny családokban. Kézikönyv pedagógusoknak*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- M.Nádasi, M. (2016), A megváltozott családok hatása a gyerekekre, *Gyermeknevelés*, 4. évf. , 2 szám, 35-47 o.
- McLeod, J. (2003). *An Introduction to Counselling. Third Edition*. Open University Press.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A Romániai Pszichológusok Kollégiuma, a szabadalommal rendelkező **Pszichológusok Deontológiai Kódexe** (www.copsi.ro) és a **213/2004-es Törvény alkalmazási feltételeiben** megfogalmazott **elismerési eljárásoknak megfelelően**
- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Záró felmérés	Írásbeli vizsga	70%
10.5 Szeminárium / Labor	Év közbeni felmérés	Elméleti dolgozat	15%
	Év közbeni feladat teljesítése	Interjú értékelés	15%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• A jelenlét kötelező, az előadásokról és szemináriumi tevékenységekről max. 15%-os (3 hiányzás) igazolt vagy igazolatlan hiányzás megengedett.• Amennyiben a hiányzások aránya meghaladja az előadások vagy szemináriumok 20%-át, a hallgató nem jelentkezhet a félév végi írásbeli vizsgára.• A félév végi sikeres írásbeli vizsga (záró felmérés, 70%) előfeltétele a végső jegy kiszámításának, a szemináriumi és évközbeni tevékenységek beszámítása érdekében a hallgatónak a szóbeli vizsgán min. 5-ös átmenő jegyet kell elérnie.• A szemináriumi tevékenység teljesítése előfeltétele (elméleti dolgozat és interjú leadása) a záró felmérésre (félév végi írásbeli vizsga) való jelentkezésnek.			

Kitöltés dátuma

2019.09.15

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2019.09.17

Előadás és szeminárium felelőse

dr. Batiz Enikő, adjunktus

Intézet igazgató

dr. Batiz Enikő, adjunktus